

Avdelningen social statistik och analys
Marie Lidéus
010-479 65 02

Finansdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Remissyttrande - Ny statistik över hushållens tillgångar och skulder SOU 2022:51

Allmänna synpunkter

Statistisk centralbyrån (SCB) har ombetts att skriftligen inkomma med synpunkter på remiss av SOU 2022:51 En ny statistik över hushållens tillgångar och skulder vilken inkom till myndigheten 2022-12-21.

SCB:s yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet.

SCB välkomnar utredningens förslag till att ny statistik över hushållens tillgångar och skulder tillförs den officiella statistiken liksom förslaget att SCB blir statistikansvarig myndighet. En förutsättning är att SCB tilldelas tillräckliga medel för uppbyggnad av statistikproduktionen och därefter för den löpande verksamheten.

SCB anser att förslaget innebär flera fördelar. Framför allt möjliggörs mer komplett officiell statistik och analys inom ämnesområdet hushållens ekonomi än vad som varit möjligt under lång tid. Även möjligheten att könsuppdelna statistiken samt att kunna tillgodose efterfrågan på annan statistik och uppgifter till forskning förbättras.

Uppgifter om hushållens tillgångar och skulder efterfrågas också internationellt. I Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC) efterfrågas uppgifter om bl.a. tillgångar och skulder. Denna modul genomförs vart sjätte år och insamlingen är EU-reglerad. En ny individbaserad statistik om tillgångar och skulder skulle innebära att

intervjutiden kan kortas ned något. Det handlar framför allt om uppgifter avseende överskuldsättning, förfallna skulder etc.

Avseende hushållens tillgångar och skulder finns idag befintliga ämnes- och statistikområden som beskriver vissa aspekter av det som ska ingå i det nya statistikområdet, t. ex. Nationalräkenskaperna och Finansräkenskaperna. Nya uppgifter på mikronivå skulle på olika sätt stärka och delvis kunna utgöra en ny datakälla för statistiken på dessa områden. Datainsamlingen skulle i viss utsträckning kunna samordnas, med mindre total uppgiftslämnarbördasom följd. För att skapa en helhetsbild och sam användbarhet i statistik över hushållens tillgångar och skulder är det av vikt att det nya statistikområdet och angränsande befintliga statistikområden (t.ex. Nationalräkenskaper och Finansräkenskaper) samordnas med avseende på definitioner och begrepp.

Utredningen förslår insamling på årsnivå avseende en del av uppgifterna. För flertalet av uppgifterna anser utredningen dock att en lämplig insamlingsfrekvens är kvartal. Utredningen föreslår också att detaljerade uppgifter samlas in. SCB har svårt att bedöma nödvändigheten av den höga frekvensen och de detaljerade uppgifterna utifrån de behov som finns av officiell statistik på området. Även om de inte är att definiera som känsliga personuppgifter enligt EU:s dataskyddsförordning kan det ändå upplevas känsligt att SCB hanterar en så omfattande mängd information. Det blir därmed viktigt att SCB får tid att skapa kontakter med användarna och i dialog säkerställa att relevanta statistiska uppgifter tas fram.

SCB:s behov av resurser vid genomförande av utredningens förslag

SCB har kompetens kring statistikproduktion och registerproduktion som kan sägas var närbesläktad med föreslagen statistik. Ytterligare kompetens bl.a. avseende innehålls- och systemfrågor inom de finansiella systemen behöver dock byggas upp ytterligare.

Det kommer bli nödvändigt med en nära dialog med berörda parter såsom branschrepresentanter, systemleverantörer och användare vid en uppbyggnad av statistiken. Detta är viktigt för att bl.a. adressera systemuppbyggnad, insamlingsmetoder, innehållsfrågor samt användarnas behov och användning av statistiken. I SCB:s input till utredningen uppgavs att det behövs tre år att bygga upp IT-plattform, slutliga observationsregister och rutiner för framställning och publicering av den nya officiella statistiken. Tidsåtgång och resursinsats kommer att behöva utredas ytterligare i en förstudie.

SCB har begärt ett tillfälligt resurstillskott i budgetunderlaget 2024-2026 under två år för att kunna öka takten i utvecklingen så att en ny

dataplatattform har den funktionalitet som behövs för att klara insamling av nya datakällor, samt för att lägga över insamlingen av befintliga datakällor. Om SCB skulle få medel för uppbyggnad av dataplattdformen skulle den kunna användas vid produktionen av statistik om hushållens tillgångar och skulder. Kravställningen på plattformen skulle då också ske utifrån de behov som identifieras i utredningens förslag. Utredningens förslag föreslås träda i kraft den 1 januari 2024, varför det är angeläget att kunna öka utvecklingstakten.

Utredningens förslagets i förhållande till SCB:s hemställan om ändring i bilagan till förordningen om den officiella statistiken

I utredningen konstateras att förslaget om ett nytt statistikområde med benämningen Hushållens tillgångar och skulder inte överensstämmer med förslaget i SCB:s hemställan om ändring i bilagan till förordningen om den officiella statistiken (Dnr A2021/2077).

Enligt hemställan föreslår SCB att det befintliga statistikområdet Inkomster och inkomstfördelning i stället ska benämnas Hushållens inkomster, tillgångar och skulder. Ändringen föreslås för att bättre beskriva den statistik som produceras inom området, inklusive ny officiell statistik över hushållens tillgångar och skulder.

Vidare föreslås i hemställan ett nytt statistikområde, Pensioner, för vilket Pensionsmyndigheten blir statistikansvarig myndighet. Det bildas för att ge Pensionsmyndigheten möjlighet att tillgodose användarnas nuvarande och potentiella behov av officiell statistik över pensioner som helhet inklusive tjänstepensioner och privata pensioner.

På Regeringskansliet pågår behandling av SCB:s hemställan. SCB anser att det är viktigt att regeringen fattar beslut inom kort i enlighet med SCB:s förslag. SCB anser att den nya statistik som utredningen föreslår ryms inom den benämning på statistikområdet som SCB föreslår.

SCB anser inte att förslaget om att pensioner ska bli ett eget statistikområde strider mot utredningens förslag om att uppgifter om pensioner ska ingå i den nya statistiken.

Behov av andra identitetsnummer

Utredningen föreslår att uppgifter till den nya statistiken ska lämnas för fysiska personer och med angivande av personnummer. Utredningen anger i anslutning till detta att personnummer tilldelas när en person folkbokförs i Sverige och att tillgångar och skulder för personer som saknar ett svenskt personnummer skulle sakna betydelse för statistiken. SCB anser dock att inrapporteringen av uppgifter ska omfatta alla fysiska personer, även de som saknar ett svenskt personnummer. Anledningen är att det i vissa sammanhang är relevant att belysa

förhållanden för personer som finns i Sverige utan att vara folkbokförda. Det förekommer också att personer som inte bor i Sverige äger tillgångar i landet (t.ex. fastigheter) och har lån i svenska banker. Även sådana uppgifter är relevanta att inkludera.

SCB anser därför att förslagen om ändringar i förordningen om den officiella statistiken som avser personnummer bör kompletteras på så sätt att även andra identitetsnummer (t.ex. samordningsnummer) för fysiska personer ska anges.

Författningsförslaget i övrigt

De föreslagna bestämmelserna, avseende vilka uppgifter som ska lämnas för den officiella statistiken, är mycket detaljerade. Det kan komma att innebära att regeringen behöver ändra dem ofta, för att de ska vara uppdaterade och överensstämna med behovet av officiell statistik. Nuvarande bestämmelser i förordningen om den officiella statistiken är mycket mer allmänt hållna. SCB specificerar sedan i föreskrifter vilka uppgifter som ska lämnas in. Enligt 2 § i förordningen om den officiella statistiken är det också den statistikansvariga myndigheten som beslutar om statistikens innehåll och omfattning. De föreslagna bestämmelserna skiljer sig därmed väsentligt från hur uppgiftsskyldigheten regleras enligt befintligt regelverk.

Vidare är de föreslagna bestämmelserna i förordningen om den officiella statistiken otydliga så till vida att det i bestämmelserna anges att uppgifter ska lämnas *per den*. Det kan tolkas som att uppgifterna ska lämnas in ett visst datum och inte att de ska avse ett visst datum, vilket är vad som åsyftas.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 5 m § i förordningen om den officiella statistiken ska uppgifter lämnas om *skulder som övertagits för indrivning*. Det är tydligare att skriva *skulder som förvärvats för indrivning*, vilket överensstämmer med vad som anges i kap 8.5 i utredningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Joakim Stymne i närvaro av biträdande generaldirektör Marie Haldorson, avdelningschef Magnus Sjöström, chefsjurist Joachim Angermund och enhetschef Marie Lidéus, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Joakim Stymne

Marie Lidéus